

Toespraak SGP 100 jaar 26 april 15.00 uur

Dames en heren,

Geachte mannenbroeders en 'vrouwenzusters' van de SGP,

Hartelijk dank voor dit prachtige cadeau aan de Kamer.

Dat de SGP dit jubileum aangrijpt om een cadeau te géven in plaats te krijgen, siert u.

Maar het past natuurlijk ook bij uw beginselen.

Immers, en ik citeer 2 Korinthiërs 9 vers 7 *'God heeft een blijmoedige gever lief.'*

Met het cadeau zélf steunt u - met een knipoog - het regeringsvoornemen om het Wilhelmus onderdeel te laten zijn van het lesprogramma op scholen.

Hoewel met name de christelijke scholen op dit moment nog flink tegenstribbelen

(ja, dat heb je met artikel 23 hè ;-)) maakt u met dit kunstwerk duidelijk hoe uw partij erover denkt.

Ik ben persoonlijk blij dat u naast het eerste, ook het zesde couplet van ons volkslied in glas heeft laten grave-
ren.

In die strofe wordt immers, naast het 'bouwen op God', de bevrijding van Nederland uit tyrannie bezongen.

Geen wonder dat juist dát couplet ons tijdens herdenkingen zoals op 4 mei, massaal kippenvel bezorgt. Of we nu gelovig zijn of niet.

De SGP heeft een kunstenaar gevraagd de tekst in drie lagen beeld te vatten.

En een beeltenis (van Willem van Oranje) is opgebouwd uit woorden.

Die combinatie lijkt geen voor de hand liggende keuze voor een partij waar 'het schrift' sober hoort te overheersen. Maar misschien is het juist daarom wel symbolisch voor uw ontwikkeling, de afgelopen 100 jaar.

Standvastig op de boodschap.

Maar speels in het uitdragen daarvan.

In de bundel '100 jaar SGP' met interviews door Dhr. Adriaan van Belzen, verbazen huidige en voormalige partijprominenten zich erover dat de SGP al zolang bestaat. Sommigen noemen het zelfs 'een klein wonder'.

Maar als ik nuchter terugkijk denk ik dat de SGP, los van de Goddelijke genade, op beslissende momenten met zijn tijd mee gíng.

En ook de tijd mee heeft gehad.

Dat licht ik kort toe.

Begin ik met:

Meegaan met de tijd

Grondslag voor de SGP in de vroege jaren van de twintigste eeuw was het geloofsartikel dat christelijke politici de opdracht meegeeft: keer het kwade om het goede te bevorderen.

Het was de periode waarin fractievoorzitters gestoken in zwart pak met de blik omhoog, vooral ook Gods Woord in de Kamer wilden laten klinken.

De pijlen richtten zich op het opkomend katholicisme
- de SGP slaagde erin een kabinet te laten vallen over het mogelijk subsidiëren van het Pauselijk gezantschap.

Maar het ging natuurlijk ook over de typerende SGP-onderwerpen - zoals het afwijzen van abortus en sociale zekerheid, het bewaken van de zondagsrust en het versterken van het gezin als hoeksteen.

Toen in de jaren zestig de gezagsverhoudingen aan het wankelen werden gebracht, en persoonlijke vrijheid het parool werd, bleef de SGP vasthouden aan dat gedachtegoed.

Tegen de tijdgeest in soms: denk aan de weerstand van de partij tegen de Algemene wet gelijke behandeling.

Maar ondertussen zag de SGP wel in dat er wissels om moesten om te overleven in dat veranderende landschap. Nieuwe, jonge politici werden naar voren geschoven in de Kamer.

Kennis van zaken en het stevige politieke handwerk werden minstens zo belangrijk als het uitdragen van Gods woord.

En de toon ging van zwaar naar blijmoedig.

Wijlen fractievoorzitter Henk van Rossum, alom geliefd om zijn vrolijke aard, liet zien dat humor een sterk wapen kan zijn om je punt te maken.

Legendarisch is hoe hij in 1983 minister Gijs van Ardenne beschreef: als eerste gebruikte hij de bekende term 'aangeschoten wild' voor bewindslieden die in de problemen zijn gekomen.

De laatste jaren, onder Kees van der Staaij, is die retorische speelsheid bij de SGP alleen maar verder versterkt:

ik geniet als Kamervoorzitter enorm van de manier waarop Van der Staaij tijdens de afgelopen drie jaar Algemene beschouwingen, lucht en humor brengt in het debat.

Niet door anderen neer te halen maar door het authentieke, eigen geluid van de SGP retorisches sterk te laten klinken.

In verrassende vormen.

Zoals twee jaar geleden, toen hier in deze Statenpassage, een groep mooie dames zomaar prachtig 'Amazing Grace' begonnen te zingen – dat gebeurde 's middags, tijdens de algemene beschouwingen.

De actie werd goed opgepakt door de media.

Later op de avond, toen de meeste journalisten alweer naar huis waren, verwees Van der Staaij tijdens zijn spreektijd naar dat lied over genade om zijn punt te maken over een (in zijn ogen) rechtvaardige omgang met vluchtelingen.

Maar behalve met de tijd meegaan, had de SGP in zijn lange geschiedenis, ook soms het tij mee.

Zo sprong de partij er steeds sterker uit als het om kennis van het Staatsrecht ging.

Zeker omdat die kennis bij sommige andere Kamerleden toch met de jaren wat minder sterk werd.

Bij zijn aftreden schreef Bas van der Vlies een boekje met lessen uit het Staatsrecht.

En in interviews verzochtte hij destijds hoe hij zich ergerde aan Kamerleden die bijvoorbeeld ministers om een parlementaire enquête vroegen of amendementen indienden bij het ratificeren van een verdrag.

Als 'staatsrechtelijk geweten' van de Kamer, is de SGP ook nu, van uitzonderlijke waarde voor het functioneren van onze democratie.

Zo heeft Roelof Bisschop een werkgroep geleid die onderzoek deed naar fractievorming en leidt Kees van der Staaij een werkgroep die ons Reglement van Orde gaat herzien/herziet.

Een enorme klus, maar als je die aan iemand kunt overlaten is het aan hem.

Als Kamervoorzitter waardeer ik die inbreng enorm.

En de tijdgeest bracht de SGP, vanaf het begin een splinterpartij, enkele jaren terug óók in het centrum van de macht.

Tijdens Rutte I zou er zonder de SGP geen meerderheid in de Eerste Kamer zijn geweest.

U was een belangrijke steunpilaar, en dat heeft u geen windeieren gelegd.

Maar... macht is nooit het eerste streven van de SGP geweest.

En zal het ook nooit worden.

U vertegenwoordigt áltijd een vaste minderheid uit bepaalde delen van het land, met standpunten die over het algemeen nooit algemeen geldend zijn geworden

- zoals bijvoorbeeld de openstelling van het huwelijk voor paren van gelijk geslacht dat wél werd.

U bent, met uw eigenheid en soms afwijkende standpunten, voorál een symbool van de pluriformiteit die onze democratie eigen is.

En juist daarom,
en dat wil ik tot slot noemen,
waardeer ik uw altijd respectvolle toon in het debat.

Uw open geest ten aanzien van andermans argumenten.
In mijn ogen typeert dát de het meest de SGP.

Een inhoudelijk gedreven partij, die niet houdt van
politieke spelletjes of polarisatie, maar in een open dialoog
constructief zoekt naar het gemeenschappelijke.

In een parlementaire democratie als de onze is dat van
grote betekenis!

Ik wens u een mooie toekomst en goede gezondheid toe.
Van harte gefeliciteerd.